

บทความปกพิเศษ

อันดับโรคที่ผู้ป่วยนิยมใช้การรักษาด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีนจากฐานข้อมูล ICD-10-TM ของ
คลินิกการประกอบโรคศิลปะ สาขาการแพทย์แผนจีนหัวเฉียว

**The ranking of the diseases which patients prefer traditional Chinese medicine
treatment at Huachiew (TCM) Clinic, according to ICD-10-TM database**

泰国华侨中医院 ICD-10-TM 数据库中患者偏爱中医治疗的疾病排名

เนมิราช พาหะมาก

คลินิกการประกอบโรคศิลปะ สาขาการแพทย์แผนจีนหัวเฉียว

Naymirach Pahamak

Huachiew Traditional Chinese Medicine Clinic, Thailand

王英哲

泰国华侨中医院

ผู้รับผิดชอบบทความ: เนมิราช พาหะมาก: naymirach@gmail.com

Corresponding author: Naymirach Pahamak: naymirach@gmail.com

通讯作者: 王英哲: naymirach@gmail.com

Received: 5 November 2021

Revised: 15 December 2021

Accepted: 22 December 2021

บทนำ

ศาสตร์การแพทย์แผนจีน คือศาสตร์การรักษาโรค
แขนงหนึ่งที่มีต้นกำเนิดในสาธารณรัฐประชาชนจีนมา
หลายพันปี ด้วยระยะเวลาที่ยาวนานผ่านการทดลองใช้
จริงและพิสูจน์ประสิทธิผลมาครั้งแล้วครั้งเล่าว่ามี
ประสิทธิผลในการรักษาโรค ทำให้ศาสตร์การแพทย์-
แผนจีนได้รับความนิยมและแพร่หลายไปยังประเทศ
ต่างๆ ทั่วโลก^[1]

ในช่วงธันวาคมปี 2019 เกิดวิกฤติการณ์การแพร่-
ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งเป็น
โรคอุบัติใหม่และแพร่กระจายได้อย่างรวดเร็วโดยมีการ
พบผู้ป่วยยืนยันครั้งแรกที่เมืองอู่ฮั่น^[2] การแพร่กระจาย
ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แพร่กระจายอย่าง
รวดเร็วภายในประเทศจีนและเกิดการแพร่กระจายไปยัง

ประเทศต่างๆ โดยองค์การอนามัยโลกประกาศให้การ
ระบาดนี้เป็นภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุขระหว่าง
ประเทศ เมื่อวันที่ 30 มกราคม 2020^[3]

ช่วงระหว่างเกิดวิกฤติการณ์การแพร่ระบาดของ
โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในประเทศจีน เป็นช่วง
เวลาที่ประชาคมโลกจับตามองการควบคุมการแพร่
ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ใน
ประเทศจีน โดยประเทศจีนได้นำการรักษาด้วยศาสตร์
การแพทย์แผนจีนเข้ามาช่วยเสริมในการรักษาผู้ป่วยของ
โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ผลที่ได้คือประเทศจีน
สามารถควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส
โคโรนา 2019 ได้อย่างรวดเร็ว โดยระบุไว้ในเอกสาร
Fighting COVID-19^[4] ของการควบคุมการ

แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้ประชาคมโลกได้ประจักษ์แจ้งถึงประสิทธิผลการรักษาด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีน

จุดเด่นของการรักษาด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีนที่ใช้ในการรักษาโรค หรืออาการที่ยังไม่สามารถระบุแนวทางการรักษาหรือระบุแนวทางการใช้ยาในการรักษาได้อย่างแน่ชัดคือ หลักการการมองร่างกายเป็นองค์รวมเพื่อวิเคราะห์สภาวะร่างกายและจัดแบ่งออกมาเป็นกลุ่มอาการเพื่อนำไปสู่วิธีการรักษา (整体观念, 辨证论治) โดยใช้วิธีดังนี้

1. การมอง การมองลักษณะท่าทาง การตอบสนอง และปฏิกิริยาต่างๆ ที่ผู้ป่วยสนองตอบในบทสนทนา รวมถึงการตรวจมองดูลิ้น โดยลิ้นจะบ่งบอกถึงสภาวะร่างกายและอวัยวะต่างๆ ของร่างกาย

2. การฟังและการดม เนื้อหาสำคัญคือ การฟังเสียงพูด การฟังเสียงไอ หรือกลิ่นที่มีความหมายพิเศษและความหมายทางคลินิก เช่น กลิ่นปาก กลิ่นตัวในผู้สูงอายุ เป็นต้น

3. การถาม แพทย์จะซักถามปัญหาสุขภาพต่างๆ เพื่อแยกแยะกลุ่มอาการของโรค

4. การจับชีพจรหรือผู้คนที่ทั่วไปเรียกว่า “การแตะ” จะเป็นการตรวจโดยผู้ตรวจใช้นิ้วชี้ นิ้วกลางและนิ้วนางวางบริเวณข้อมือด้านนอกของผู้ป่วย โดยการตรวจจะต้องตรวจทั้ง 2 ข้างและในชีพจรที่เด่นอยู่บริเวณปลายนิ้วแต่ละนิ้วจะเป็นตัวชี้บ่งความสมบูรณ์ของแรงและสภาวะต่างๆ ของร่างกายได้ เช่น จุดสัมผัสบริเวณนิ้วชี้ข้อมือซ้ายจะบ่งบอกความสมบูรณ์แข็งแรงของหัวใจ เป็นต้น^[1] หลังจากใช้วิธีการตรวจแพทย์จะนำข้อมูลมาวิเคราะห์สภาวะร่างกายและจัดแบ่งออกมาเป็นกลุ่มอาการเพื่อนำไปสู่วิธีการรักษา ด้วยหลักการนี้ทำให้แพทย์แผนจีนสามารถค้นหาด้วยยาสมุนไพรจีนเพื่อนำไปสู่การจัดตำรับยาสมุนไพรจีนหรือวิธีการรักษาอื่นๆ เช่น ฝังเข็มหรือทุยหนา (การนวดรักษาตามศาสตร์การแพทย์แผนจีน) ที่ใช้ในการรักษาผู้ป่วยได้โดยการรักษาจะมุ่งเน้นการปรับสภาวะร่างกายให้กลับเข้าสู่สมดุลและการทำงานของระบบต่างๆ ภายในร่างกายสามารถดำเนินไปได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ เมื่อทางรัฐบาลจีนนำศาสตร์การแพทย์แผนจีนบูรณาการร่วมกับศาสตร์การแพทย์แผนปัจจุบันจึงทำให้ศาสตร์ทั้งสอง “เสริมจุดแข็งและขจัดจุดอ่อนซึ่งกันและกัน” ส่งเสริมให้ประเทศจีนควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในประเทศจีนได้อย่างรวดเร็ว

ในประเทศไทยศาสตร์การแพทย์แผนจีนได้เข้ามามีบทบาทร่วมกับการแพทย์แผนปัจจุบันและการแพทย์แผนไทยในการในการดูแลสุขภาพของคนไทยมากกว่า 200 ปีและมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น^[1]

คลินิกการประกอบโรคศิลปะ สาขาการแพทย์แผนจีน-หัตถ์เฉียว (คลินิกการแพทย์แผนจีนหัตถ์เฉียว) คือ สถานพยาบาลที่ให้บริการด้านการรักษาโดยใช้ศาสตร์การแพทย์แผนจีนในการรักษาผู้ป่วย โดยด้านบริการการรักษแบ่งออกเป็น 4 แผนกหลักคือ แผนกอายุรกรรม แผนกอายุรกรรมภายนอก แผนกฝังเข็ม และแผนกทุยหนา (การนวดรักษาตามศาสตร์การแพทย์แผนจีน) ตลอดระยะเวลา 26 ปีที่ผ่านมา คลินิกการแพทย์แผนจีนหัตถ์เฉียวมุ่งมั่นในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการให้บริการในด้านต่างๆ เพื่อให้ผู้ป่วยสามารถเข้าถึงการบริการด้านการแพทย์แผนจีนที่มีคุณภาพได้ง่ายขึ้น เพื่อเป็นทางเลือกหนึ่งในการดูแลสุขภาพของประชาชนชาวไทย โดยทางคลินิกได้รับประกาศเกียรติคุณจากกระทรวงสาธารณสุขให้เป็น “สถานพยาบาลการแพทย์แผนจีนต้นแบบในประเทศไทย” ในปัจจุบันคลินิกการแพทย์แผนจีนหัตถ์เฉียวได้ขยายการให้บริการไปยังภูมิภาคในจังหวัดนครราชสีมาและจังหวัดชลบุรี เพื่อให้ประชาชนในส่วนภูมิภาคมีโอกาสเข้าถึงการรักษาด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีนมากขึ้น โดยคลินิกมีผู้ป่วยเข้ารับบริการมากกว่า 190,000 รายต่อปี

ในปี 2021 ตั้งแต่ 1 มกราคม เป็นต้นมา ทางคลินิกการแพทย์แผนจีนหัตถ์เฉียวได้พัฒนาคู่มือการลงรหัสการวินิจฉัยโรคในการบันทึกเวชระเบียน^[5] และพัฒนาระบบรองรับการลงบันทึกรหัสโรค ICD-10-TM รองรับการลงรหัสการวินิจฉัยโรคของแพทย์แผนจีน เพื่อนำมาใช้ในการเก็บฐานข้อมูลผู้ป่วย เพื่อรวบรวมข้อมูลต่อยอดสู่การพัฒนาในด้านต่างๆ ต่อไป จากฐานข้อมูลที่ได้มีการบันทึกลงในระบบของผู้ป่วยมากกว่า 100,000 ราย นำมาจัดอันดับโรคและอาการที่ผู้ป่วยเข้ามารับการรักษาด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีนดังตารางที่ 1-4

ในปัจจุบันมีประชาชนหลากหลายช่วงอายุเข้ามาใช้บริการการรักษาด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีนโดยผู้ป่วยที่อายุน้อยที่สุดอยู่ที่อายุ 1 ปีและมากที่สุด อายุ 102 ปี และสัดส่วนของช่วงอายุที่เข้ามาใช้บริการภายในคลินิกการแพทย์แผนจีนหัตถ์เฉียวมากที่สุดคือ ช่วงอายุ 25-59 ปี ที่ร้อยละ 67.72 จากจำนวนผู้รับบริการทั้งหมดของคลินิกฯ สะท้อนให้เห็นว่าการรักษาด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีนมิใช่แค่ได้รับความนิยมเฉพาะผู้สูงอายุเท่านั้นและจากข้อมูลสะท้อนให้เห็นว่า ผู้คนในวัยทำงานนิยมเข้ารับการรักษาด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีนเป็นจำนวนมาก โดยข้อมูลเพศและช่วงอายุของผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีน 1 มกราคม-30 มิถุนายน 2021 มีดังตารางที่ 5 และ ภาพที่ 1

ตารางที่ 1 สัดส่วนโรคและอาการในแผนกอายุรกรรม

อันดับ	ภาษาไทย	ภาษาจีน	ภาษาอังกฤษ	CODE	ร้อยละ
1.	ภาวะมีบุตรยาก	不孕	Infertility	U78.564	8.86
2.	ซิวเหลา (ภาวะอ่อนเพลีย)	虚劳	Consumptive disease	U78.225	8.38
3.	นอนไม่หลับ	不寐	Insomnia	U78.123	4.74
4.	ท้องอืด	痞满 (脘痞)	Gastric stuffness	U78.012	4.53
5.	เวียนศีรษะ	眩晕	Dizziness	U78.120	4.27

ตารางที่ 2 สัดส่วนโรคและอาการในแผนกอายุรกรรมภายนอก

อันดับ	ภาษาไทย	ภาษาจีน	ภาษาอังกฤษ	CODE	ร้อยละ
1.	ผื่นแพ้ผิวหนังอักเสบ	湿疹	Eczema	BWR070	17.53
2.	สิว	粉刺	Acne	U78.426	11.84
3.	ลมพิษ	瘾疹	Urticaria	U78.422	9.31
4.	เยื่อจมูกอักเสบจากภูมิแพ้	鼻鼾	Allergic rhinitis	U78.824	4.88
5.	โรคสะเก็ดเงิน	白疔	Psoriasis	U78.424	4.84

ตารางที่ 3 สัดส่วนโรคและอาการในแผนกฝังเข็ม

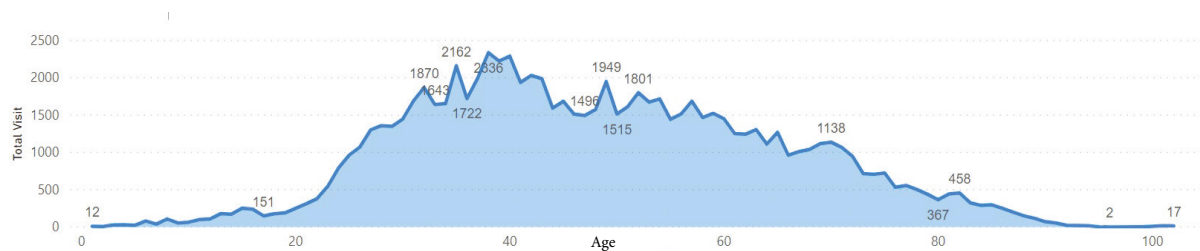
อันดับ	ภาษาไทย	ภาษาจีน	ภาษาอังกฤษ	CODE	ร้อยละ
1.	ปัสเจ็ง (โรคปวดต่างๆ)	痹症	Impediment disease	U78.250	34.46
2.	ปวดเอว	腰痛	Lumbago	U78.493	4.06
3.	นอนไม่หลับ	不寐	Insomnia	U78.123	3.74
4.	โรคหลอดเลือดในสมอง	中风	Stroke	BNG080	2.37
5.	เสียงผิดปกติในหู	耳鸣	Tinnitus	U78.813	1.91

ตารางที่ 4 สัดส่วนโรคและอาการในแผนกทุยหนา

อันดับ	ภาษาไทย	ภาษาจีน	ภาษาอังกฤษ	CODE	ร้อยละ
1.	ปัสเจ็ง (โรคปวดต่างๆ)	痹症	Impediment disease	U78.250	79.02
2.	ปวดเอว	腰痛	Lumbago	U78.493	6.65
3.	เส้นเอ็นบาดเจ็บ	伤筋	Sinew injury	U78.901	4.26
4.	ภาวะอักเสบรอบข้อไหล่	肩周炎	Scapulohumeral periarthritis	BGS020	1.56
5.	โรคหลอดเลือดในสมอง	中风	Stroke	BNG080	0.48

ตารางที่ 5 ข้อมูลเพศและช่วงอายุของผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาศาสตร์การแพทย์แผนจีน

ข้อมูล	สัดส่วน (ร้อยละ)
เพศ	ชาย
	36.34
ช่วงอายุ	หญิง
	63.66
	0-14 ปี
	1.09
	15-24 ปี
	3.26
	25-59 ปี
	67.72
	60 ปีขึ้นไป
	27.93

ภาพที่ 1 ข้อมูลอายุของผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาศาสตร์การแพทย์แผนจีน

หลังจากประเทศจีนใช้การรักษาศาสตร์การแพทย์แผนจีนเข้ามาช่วยในการควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้ทั่วโลกได้ประจักษ์กับประสิทธิผลการรักษาศาสตร์การแพทย์แผนจีนมากขึ้น และในประเทศไทยเองผู้ป่วยจำนวนมากเริ่มหันมาสนใจการรักษาศาสตร์การแพทย์แผนจีนมากขึ้น โดยโรคที่น่าจับตามองที่มีผู้รับบริการเข้ามารักษาเพิ่มขึ้นชัดเจนคือ ภาวะอาการหลังจากหายป่วยโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยจากฐานข้อมูลพบว่า ไตรมาส 1/2565 มีผู้เข้ารับการรักษา 43 ราย ไตรมาส 2/2565 มีผู้ป่วยเข้ารับการรักษา 366 ราย และจากสรุปข้อมูลไตรมาส 3/2565 พบว่ามีผู้เข้ารับการรักษาเพิ่มขึ้นเป็น 621 ราย ที่เข้ามารักษาภาวะอาการหลังจากหายป่วยโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยอาการที่ผู้ป่วยเข้ามาทำการรักษา คือ อ่อนเพลียร้อยละ 43 อาการไอ ร้อยละ 14.52 ประสิทธิภาพการรับกลืนลดลง ร้อยละ 5.38 ปวดตามร่างกาย ร้อยละ 4.3 นอนไม่หลับร้อยละ 3.23 และอาการอื่นๆ ร้อยละ 29.57

จากข้อมูลทั้งหมดที่กล่าวมาในสถานการณ์ปัจจุบัน ผู้คนมากมายได้รับผลกระทบจากสภาพทางเศรษฐกิจที่ถดถอย การดำเนินไปของชีวิตที่ต้องเร่งรีบแข่งกับเวลา อาหารที่มีสารเคมีเจือปนและโรคระบาด ส่งผลกระทบโดยตรงต่อสุขภาพโดยรวมของผู้คน ศาสตร์การแพทย์แผนจีน มีหลักการรักษาโดยออกแบบแนวการรักษา “จากรากฐานของบุคคล” ด้วยยาที่ใช้คือผลผลิตจากธรรมชาติ การทรมานใช้เพียงมือเปล่าและองค์ความรู้ในการรักษา การฝังเข็มเป็นเพียงโลหะปลายแหลมขนาดเล็กที่ซึมเข้าสู่ร่างกายและใช้องค์ความรู้ของแพทย์ ปราศจากยาใดๆ ในเข็ม “ต้นทุนในการดำเนินการรักษามีราคาที่ไม่สูง” ผู้คนสามารถเข้าถึงได้ง่าย และศาสตร์การแพทย์แผนจีนสามารถเข้าไปช่วยเหลือผู้คนได้ ทั้งในด้านการป้องกันก่อนที่จะเกิดโรค ป้องกันหรือชะลอการลุกลามของโรค รักษาโรค และฟื้นฟูร่างกายหลังเจ็บป่วยจากโรคได้ ในอนาคตศาสตร์การแพทย์แผนจีนสามารถเป็นอีกหนึ่งทางเลือกให้กับผู้คนในการดูแลสุขภาพ ทำให้ผู้คนสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพด้วยสุขภาพที่สมบูรณ์แข็งแรง

References

1. Wuhiran P, editors. Introduction to health care with traditional Chinese medicine. Institute of Thai-Chinese Medicine, Department of Thai Traditional Medicine, Ministry of Public Health. Bangkok: Phumthong Publisher; 2020. (in Thai)
2. World Health Organization. Coronavirus disease (COVID-19) [Internet]. 2020 [cited 2020 Oct 12] Available from: <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/question-and-answers-hub/q-a-detail/coronavirus-disease-covid-19>
3. World Health Organization. Statement on the second meeting of the international health regulations (2005) Emergency Committee regarding the outbreak of novel coronavirus (2019-nCoV) [Internet]. [cited 2020 Jan 30]. Available from: [https://www.who.int/news/item/30-01-2020-statement-on-the-second-meeting-of-the-international-health-regulations-\(2005\)-emergency-committee-regarding-the-outbreak-of-novel-coronavirus-\(2019-ncov\)](https://www.who.int/news/item/30-01-2020-statement-on-the-second-meeting-of-the-international-health-regulations-(2005)-emergency-committee-regarding-the-outbreak-of-novel-coronavirus-(2019-ncov))
4. The State Council Information Office of the People's Republic of China. Fighting COVID-19 China in action (full text) [Internet]. 2020 [cited 2020 Jun 8]. Available from http://en.nhc.gov.cn/2020-06/08/c_80724.htm (in Chinese)
5. Mahadilokrat O, editor. A guide to coding diagnostics in medical records. Bangkok: Huachiew TCM Clinic; 2021. (in Thai)